

## Předmluva

Český statistický úřad vydává již podeváté v řadě publikaci zaměřenou na porovnání rozdílů mezi ženami a muži v nejrůznějších oblastech života moderní společnosti. Statistické zkoumání informací tříděných podle pohlaví slouží k naplnění řady cílů. Rozdíly mezi muži a ženami jsou záležitostí nejen fyzickou, ale i kulturní a sociální, spočívají v odlišných životních rolích a preferencích. Tyto odlišnosti se mění v prostoru a čase a mnohé z nich mohou ženám či mužům komplikovat život nebo dokonce znamenat jejich diskriminaci.

Mezi základní principy demokratického státu patří požadavek vytvářet všem jeho občanům rovné příležitosti k uskutečnění jejich životních aspirací, a to bez ohledu na fakt, zda je daný občan ženou či mužem. Statistické údaje zde mohou sloužit dvojím způsobem: za prvé jako podklad pro navrhování příslušných opatření, jako opora pro rozhodování vlády a zákonodárců, za druhé pak jako popis a kontrola toho, jak se daří princip rovných příležitostí obou pohlaví naplňovat v praxi.

Vydáním publikace mimo jiné ČSÚ plní ustanovení bodu 7.3 usnesení vlády č. 456/2001 ze dne 9. 5. 2001 „Aktualizace opatření o plnění priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti mužů a žen“, kterým vláda uložila ČSÚ pravidelné publikování statistických dat o ženách a mužích.

Letošní vydání publikace *Zaostřeno na ženy, na muže* přináší aktualizované statistické informace získané ze statistických šetření v časové řadě, jež končí zpravidla rokem 2007. Stejně jako v minulém ročníku v publikaci naleznete ve všech kapitolách vybrané tabulky mezinárodního srovnání. Některé jsou pozměněny, jiné jsou zcela nové.

Kromě aktualizace časových řad došlo i k některým dalším změnám.

Především byla zásadním způsobem přepracována kapitola za výzkum, vývoj a používání informačních technologií. Byla jednak rozdělena do dvou kapitol – Výzkumu a vývoje a Používání informačních a komunikačních technologií v souladu s členěním Oddělení statistiky výzkumu, vývoje a informační společnosti. Ale hlavně byly obě kapitoly znovu logicky uspořádány a doplněny o nové tabulky a grafy včetně mezinárodních srovnání.

Zároveň však u některých tabulek za odsouzené (v oddíle Soudnictví, kriminalita) nebyla vzhledem k technickým problémům na Generálním ředitelství vězeňské služby ČR data za rok 2006 a 2007 k dispozici.

V poslední části publikace jsou zařazeny vybrané informace z výsledků některých sociologických výzkumů a šetření s genderovou problematikou. Nejprve jsou publikovány výsledky šetření ČSÚ, konkrétně výstupy z modulu VŠPS týkající se pracovních úrazů, nemocnosti zaměstnaných a negativních jevů na pracovišti jako např. sexuálního obtěžování. Následují data z výzkumů jiných institucí než ČSÚ. Tato část se zaměřila hlavně na tabulkovou prezentaci, textová část přináší pouze nejdůležitější charakteristiky vybraných výzkumů. Již čtvrtým rokem jsou k dispozici vybrané informace z výzkumu MPSV ČR nazvaného ***Trendy sociálně politických mechanismů ovlivňujících genderové vztahy***, kde se zjišťuje postoj žen a mužů k možnosti získat práci odpovídající jejich kvalifikaci a schopnostem v závislosti na věku, vzdělání a rodinného stavu respondentů. Dále jsou zde prezentovány otázky na výskyt domácího násilí a na postoj respondentů k této problematice.

Za ÚZIS ČR ve spolupráci s ČSÚ je vybrána tabulka (s genderovými informacemi) z šetření zdravotně postižených osob za rok 2007.

Paralelně s touto publikací vyjde útlá analýza zaměřená tento rok na genderové aspekty procesu stárnutí a na problematiku sociálního zabezpečení (nejen) ve staří. Zabývá se mj. genderovými rozdíly průměrných měsíčních důchodů v závislosti na druhu důchodu a věku příjemců těchto důchodů.